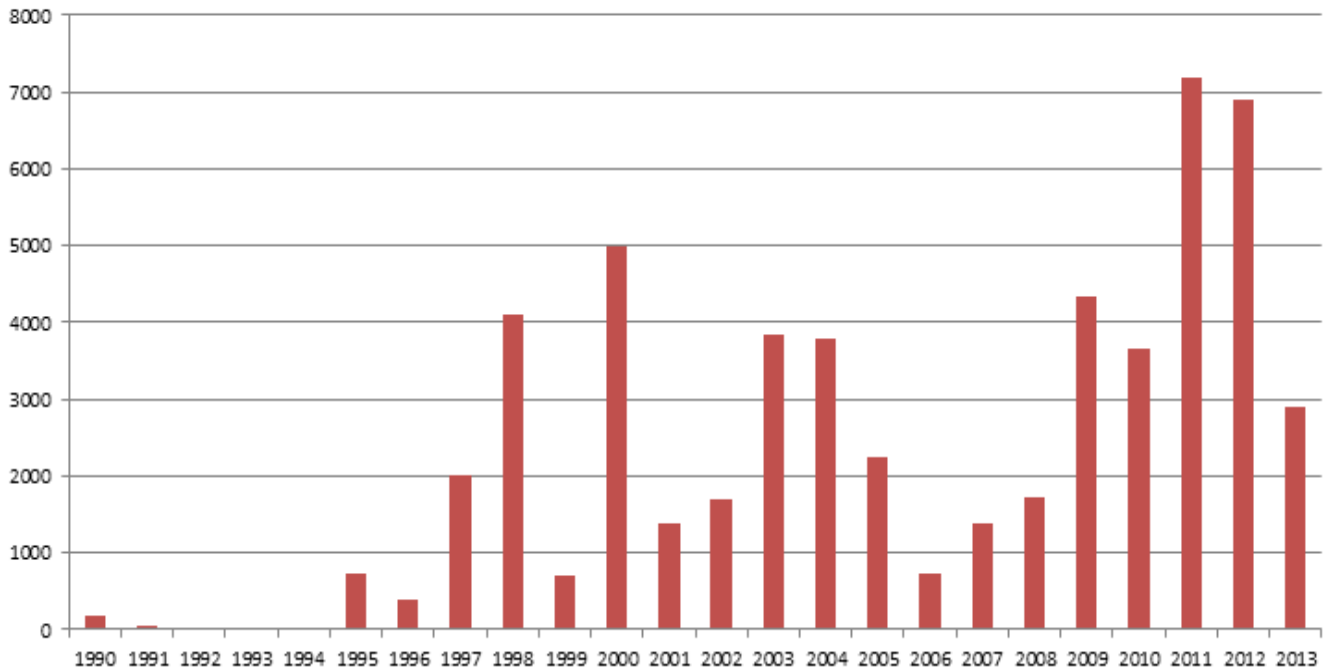

Tranvårarna 2000-2013 vid Pulken – en sammanfattning

(bygger på kortrapporter från Vattenrikets hemsida (Karin Magntorn och Ebba Trolle) kompletterat av Hans Cronert)

Maxantal övernattande/rastande tranor per år 1990-2013 (Fågelklubbens databas)

2000

Under våren 2000 sågs rikligt med tranor i Vattenriket från mitten av mars till början av april. Den 23 mars vid tranräkningen räknades 1700-1800 tranor in och vid räkningen den 1 april nästan 5000! **Matningsförsök** gjordes med korn på gräsvall i anslutning till nysådd kornåker som tranorna födosökte på. Lyckades inte. Inte heller lät sig tranorna lockas till en stubbåker med utlagd potatis i anslutning till ärtåker som tranorna besökte.

2001

Varje vår har sitt eget mönster och våren 2001 drog tranorna snabbt över i det fina vädret. Några stora flockar fanns dock framförallt runt Gärd's Köpings. Vid räkningen den 3 april räknades 1263 tranor och den 6 april 1385 tranor.

2002

Årets första trana iakttogs på Köpings fälad den 27/2. Transträcket kulminerade tidigt och en flock på 100 fåglar noterades vid Köpings fälad redan den 13/3. Flest rastande tranor räknades i samband Nedre Helgeåns Fågelstations rutinräkningsrunda den 1/4. Då observerades sammanlagt 1705 ex i Vattenrikets södra delar.

2003

Tranrastperioden var ovanligt utdragen med större flockar (mer än 300 rastande fåglar) iakttagna från omkring den 23 mars till den 19 april. Genom de räkningar som Nordöstra Skånes Fågelklubb utfört har vi fått en bra uppfattning om antalet rastande fåglar. Räkning på hittills lokaliserade övernattningsplatser har givit högre siffror än standardrundan på ca 14 mil med bil. Den högsta siffran övernattande fåglar uppgick till 3840 fåglar (2100 ex Pulken och 1740 ex Björkhäll den 2 april). Hur många som passerat genom och totalt rastat i området är omöjligt att säga, men kan kanske ligga på mellan 6000 och 10 000 om man kalkylerar med att varje trana i snitt rastar tre dagar.

Matning/matningsförsök utfördes på två ställen, dels vid Yngsjö (mitt för kiosken), dels vid Gärds Köpinge. Vi konstaterade att matningen vid Gärds Köpinge (körde ut mat på kornfält som besökts av 700 tranor under ett par dagar) bara resulterade i att tranorna besökte fältet ytterligare någon dag, men sedan övergav detta för andra fält, trots att mat fanns kvar. Vid Yngsjö vårbearbetades ett ca 4,5 ha stort fält varefter tranfoder(korn) spreds med såmaskin och fältet väl-tades. Det var först rätt sent under rastperioden, i samband med en kallare period och avstannad vårbruksaktivitet på slätten, som tranor lockades till/uppmärksammade fältet. Under en knapp vecka gick varierande antal tranor på fältet. Som mest räknades 1550 ex. Sålunda var 2003 det första året då matning fungerat.

2004

Tranrastperioden var utdragen med större flockar (mer än 300 rastande fåglar) iakttagna från omkring den 23 mars till den 13 april. Högstaantalet inräknade fåglar på väg till övernattningsplats uppgick till samma som år 2003, dvs ca 3800 fåglar. Matning utfördes på matfältet vid Yngsjö (mitt för kiosken).

I samband med forskningsprojekt kring flyttande fiskgjusar, som bedrivs av Lunds Universitet, genomfördes nära nog dagliga räkningar av flyttande tranor från Håslövs ängar, Hammarsjön. Man bedömer att mellan 12500 och 13 500 tranor har passerat över slätten under våren.

2005

Tranvåren 2005 kom igång sent i det kalla vädret. Så sent som den 13 mars var marken fortfarande täckt med snö och det var -10 grader på morgonen. Den första tranan observerades den 8 mars och utgjordes säkert av en av de tranor som häckar i området. De brukar komma först. Först i slutet av mars började tranorna anlända på allvar. Under Fågelklubbens och Naturskyddsföreningens välbesökta trunkväll vid Pulken den 30 mars kom 750 tranor in för övernattning, men redan kvällen därpå kom det dubbla, 1500 tranor. Årets tranräkningar har genomförts var tredje kväll av Fågelklubben och som max har 2250 tranor räknats in vid nattplatserna Pulken+ Hammarsjön (den 1 april). Anledningen till att det 2005 varit lite färre tranor än de senaste åren är bl.a. den starka ostliga vinden, som gjorde att stora antal flyttade västligare, över Danmark och Västsverige.

Matningen på matningsfältet i Yngsjö kom igång på skärtorsdagen, den 31 mars, och har fungerat fantastiskt bra. Under 14 dagar kunde man dagligen se en stor del av "Vattenriketranorna" på

matningsfältet. Under den mest intensiva perioden stod dagligen runt 1000 tranor på fältet. Bland de rastande tranorna gick fyra färgmärkta tranor under många dagar. Tre av dessa var märkta som ungfåglar i Sverige och den fjärde i Tyskland. De färgmärkta tranorna kunde följas under 6 dagar innan de gav sig av norrut. Få eller begränsade skador på nysådd gröda har rapporterats.

2006

Tranvåren 2006 kom igång mycket sent och vintern låg kvar över landskapet när första tranorna siktades den 21 mars. Många i bygden hade ögonen öppna och innan första "trankvällen" den 30 mars hade nästa 40 inlägg kommit in i tranobsboken med obsar på tranor. De första lite större flockarna dök upp den 27 mars. Dessa tranor, i flockar om 150 till 300, stod på majsfälten mellan Ripa och Härnestad eftersom ingen vårsådd kommit igång. Lite större flockar började komma in i början av april. I samband med att vårsådden startade kom matningen på fältet mitt emot kiosken i Yngsjö igång den 7 april och redan dagen efter stod 400 tranor på matningsplatsen. Den 11 april **färdigställdes också ett matningsfält vid Utemuseum Pulken (för första gången)**. Detta fält **besöktes aldrig av några tranor**.

2007

Tranvåren 2007 kom igång tidigt och redan den 1 mars siktades de första häcketranorna. Den 12 mars var den första stora transträckdagen då många var flitiga att rapportera och bl a räknades 860 ex sträckande från Håslövs ängar under dagen. När första trankvällen med föreningarna anordnades den 28 mars fanns ca 50 personer på plats och 800 tranor gick ner för att övernatta. Vid det laget hade närmare 100 inlägg gjorts i tranobsboken. Den 29 mars var första tranräkningen i Fågelklubbens regi. 1400 tranor i området (900 Pulken, 500 Hammarsjön). Den 30 mars påbörjades **matningsfältet vid Yngsjö** eftersom det var nysådd överallt och stora tranflockar började direkt söka sig till matningsfältet. Den 5 april såddes matningsfältet vid Pulken in. Under påskhelgen var det gott om tranor både på matningsfältet vid Yngsjö (ca 300-500 dagligen) och glädjande nog också under den 6 april **på matningsfältet vid Pulken där 450 tranor åt på morgonen**. Tranräkningen den 6 april bjöd på årets högsta säkra siffra, 1 390 övernattande tranor vid Pulken, som tyvärr skrämades av båtburna gäster. Flockar med hundratalet tranor har hållit sig kvar i trakterna runt Yngsjö- Nyehusen ända till månadsskiftet april-maj och så sent som den 2 maj lästes flera färgmärkta tranor av.

2008

Under hela februari rapporterades tranor men större flockar från runt mitten av mars. Tranorna stod runt om i bygden, många på gamla majsfält. Den 20 mars var många flitiga och rapporterade och som mest hade då 1200 fåglar samlats på ett fält varifrån de lyfte för att flyga för övernattning. Vid Fågelklubbens första räkning, den 26 mars räknades 1192 tranor in. Även den 28 och 29 mars räknades lika många in. En morgontidig observation från den 30 mars kl. 06.15 berättar om ljudligt trumpetande från de övernattande tranorna. Samma dag, den 30 mars, har matningen börjat på fältet vid Pulken. Här spreds under dagen 300 kg "tranmat" för att locka tranorna hit.

På tranräkningen den 1 april räknades inte mindre än 1700 tranor in, drygt 400 gick ner på västra

sidan av Hammarsjön och ca 1300 kom in vid Pulken.

På lördagen den 5 april hittade tranorna fram till matningsfältet vid Pulken tornet. De följande dagarna observerades som max 400 tranor på och i anslutning till matningsfältet.

Vid fågelklubbens sista räkning den 10 april gick räknades drygt 500 tranor in. Större delen av tranorna har dragit vidare, men fortfarande i månadskiftet april-maj syns flockar om tiotals tranor till och kvällen den 27 april övernattade så mycket som 230 tranor i södra delen av Hammarsjön.

2009

Första tranan rapporterades den 27 februari, följd av enstaka tranor de närmaste dagarna. Den 11 mars kom den färgmärkta tyska tranan som sågs förra året vid Rebbetuaröd tillbaks! I mitten av mars kommer ses lite större flockar av tranor och den 15 mars ses drygt 230 landa vid Pulken. En vecka senare, den 21 mars, ses hela 1094 tranor landa vid Pulken!

Den 22 och 23 mars ses båda dagarna flera flockar på runt 400 tranor på olika fält, både gamla majsält och nysådda fält.

25 mars: Matningen vid Pulken började den 25 mars och gav omedelbar respons! Kl 14 spred lantbrukare Ulf Börjesson 500 kg korn på matfältet vid Pulken. Kl 18 räknades redan 340 tranor in på matfältet!

26 mars: Strax innan lunch räknades inte mindre än 800 tranor på matningsfältet vid Pulken! Och på eftermiddagen 1600 tranor på matningsfältet intill utemuseet. På kvällen räknades hela 3600 tranor in, vilket var rekord. Ända tills nästa dag...

27 mars: Rekordet från gårdagen slogs när runt 2000 tranor fanns på plats vid matningsfältet och ytterligare 2000 tranor flög in för övernattnings i våtmarkerna vid Pulken! Dvs närmare 4000 tranor totalt!

30 mars: Fortfarande många tranor som söker sig till matningsfälten, runt lunchtid ca 700 tranor vid matningsfältet vid Furuboda och minst 1600 tranor vid Pulken.

31 mars: Nytt rekord för tranräkningen, **4250 tranor** vid Pulken.

Under april höll sig fortfarande stora flockar tranor kvar vid matningsfältet vid Pulken och så sent som 9 april kom fortfarande 1400 tranor in för övernattnings. Den 10 april upphörde matningen och därefter har antalet sjunkit.

En fantastisk transäsong med tranrekord både när det gäller antal tranor och besökare är till ända. Mycket intressant är de uppgifter vi har fått av Simone Röper som fanns på plats i Vattenriket för att läsa av tranor. Bland de avlästa tranorna fanns 3 norska, 2 från Västerbotten, en från Västergötland och en finsk trana! Från Linedrödsåsen rapporterades en tysk trana!

2010

6 mars. Den första tranan vi fått kännedom om rapporterades på morgonen den 6 mars.

17 mars rapporterades den första rastande tranan vid Pulken.

18 mars. Rapporterna strömma in från många håll, med bla 100 tranor mot norr över Pulken. Den 24 mars rapporterades över 300 vid övernattningsplatsen vid Pulken och därefter ökade antalen successivt .

29 mars kom uppgifter om första sådden i trakten och därmed harvade lantbrukare Ulf Börjesson matningsfältet vid Pulken och spred ut den första omgången av 300 kg korn sent på eftermiddagen. Redan dagen efter, den 30 mars, stod 1000 tranor på matfältet.

30 mars. 1000 tranor står redan på matningsfältet.

31 mars räknar Fågelklubbens tranräknare till **3650 tranor** vid Pulken. Det blev säsongens toppnotering.

Första veckorna i april minskade antalet tranor successivt då de drog vidare norrut.

17 april Tranräkningen avslutas.

Under säsongen har 12 ringmärkta tranor lästs av- fler än någonsin tidigare. Flera av de ringmärkta tranorna stannade i uppåt 10 dagar innan de lämnade Vattenriket.

Våren 2010 bjöd på ännu en god transäsong. Under påskveckan stod regelbundet 1000-2000 tranor på matningsfältet till glädje för många påsklediga tranentusiaster. I fågeltornet i Pulken fick vi trängas med en växande skara danskar, vilket är mycket trevligt!

2011

Aldrig förr har så många tranor räknats samtidigt vid Pulken. Som mest samlades **7200**. Och besökarna låg inte långt efter. Bara under en vecka passerade mer än 3500 personer besöksräknaren som fanns på plats.

Första halvan av mars syntes enstaka tranor och mindre flockar i trakten.

21 mars märktes att tranorna började komma i större antal. Nästan 1000 tranor sågs övernatta vid Pulken.

25 mars påbörjades matningen vid fältet strax intill Pulken. Det var runt 2000 övernattande tranor de närmaste dygnet.

30-31 mars slog tranorna alla rekord. Hela **7200 tranor** övernattade vid Pulken. Troligtvis bidrog dåligt flygväder till den stora ansamlingen.

4 april hade vädret blivit bättre och många tranor gav sig av. Runt 2000 tranor övernattade fortfarande vid Pulken. De flesta av dem uppehöll sig på matfältet under dagen och nästan inga tranor kom inflygande från omgivande fält.

14 april var övernattande tranor nere på ca 500 st.

Tranornas invasion har i år också väckt stor uppmärksamhet i radio, tv, på bloggar och i nyhetsartiklar. Både i Sverige och i Danmark. Kristianstadsbladet var först ut med att konstatera att "våren har kommit med skorrande trumpetstötter och långsamma vingslag".

2012

3 mars. De första tranorna hörs och ses nu i Vattenriket! Rapporter från andra sidan Östersjön säger att tranorna börjar samlas vid Rugen-Bock. Därifrån ska de fortsätta sin färd mot Vattenriket och häckningsplatserna längre norrut.

17 mars. Nu är tranorna på gång. Igår uppehöll sig runt 300 tranor vid Pulken. Flera lantbrukare i trakten har påbörjat vårsådden av korn, och därför spreds också den första laddningen korn till tranorna ut på matningsfältet sydost om fågeltornet (2012-03-16).

20 mars. De senaste kvällarna har knappt 1000 tranor setts invänta övernattningen på matningsfältet.

22 mars. Antalet övernattande tranor försetter öka och är nu uppe i ca 4000 st.

24mars. Årets toppnotering hittills på **6890 tranor**.

1 april. De senaste dagarna har tranantalet minskat till 2000-4000 st.

10 april. Under påskhelgen har det funnits mellan 2000 och 3000 tranor som övernattat vid Pulken.

16 april. De stora mängderna tranor har nu lämnat Pulken för i vår.

2013

Vintern höll oss i ett järngrepp med snö och minusgrader ända tills slutet av mars. Tranorna lät vänta på sig, men så tillslut kom de i större antal i början av april. I år matades tranorna den 2-22 april. Matningen fungerade väl och inga skador på nysådda fält rapporterades. Störst antal tranor fanns vid Pulken den 13 april, då det räknades till 2900 tranor på kvällen. Mer än 7000 personer kom till Pulken i vår för att uppleva tranorna. Nytt för i år var att man kunde se tranorna vid Pulken via webbkamera på Vattenrikets hemsida. Drygt 16 000 personer tittade på webbkameran som var igång 28 mars till 24 april.

1 mars. De första tranorna har setts i trakten. Rapporter söderifrån vittnar om att stora flockar tranor lämnat övervintringsplatserna i Spanien och dragit norrut.

22 mars. Större delen av mars, och särskilt den senaste veckan, har vi haft riktigt vinterväder med minusgrader, snö och vindar från nordost. Vi väntar på våren och tranorna.

1 april. Äntligen finns det tranor i trakten. 132 st övernattade vid Pulken.

2 april. Korn körs ut på matningsfältet för första gången den här säsongen (vid 17-18 tiden). Trankameran visar de första fina bilderna av tranor.

7 april. Det fylls på med mer tranoroch på kvällen 7/4 räknades 2100 tranor. Det är många besökare i fågeltornet.

13 april. Årets hittills största antal tranor räknades vid skymningen, 2900 st.

17 april. Efter toppnoteringen den 13 april, har det funnits strax under 2000 tranor de senaste dagarna. Idag har nästan hälften av tranorna gett sig av och det räknades till 1100 tranor på kvällen.

22 april. Idag matas tranorna för sista gången och därmed får vi betrakta årets ovanligt sena transäsongsom avslutad.